

פקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971*

פרק ראשון : פרשנות

1. בפקודה זו –

- "משטרת ישראל" – חיל המשטרה שהוקם לפי פקודה זו;
"שוטר" – מי שנמנה עם משטרת ישראל;
"משטרה" – שוטר או שוטרים;
"המפקח הכללי" – קצין המשטרה הבכיר הממלא אותה שעה תפקידי המפקח הכללי של משטרת ישראל, לרבות סגן המפקח הכללי של משטרת ישראל;
"קצין משטרה בכיר" – שוטר בדרגת פקד ומעלה;
"מפקד משטרת מחוז" – קצין המשטרה הבכיר המפקד על המשטרה שבמחוז; לרבות שוטר או אדם אחר שנתמנה להיות מפקד המשטרה שבמחוז או בנפה או למלא תפקידי של מפקד משטרת מחוז, כולם או מקצתם;
"מפקח" – שוטר בכל דרגה של מפקח, ולרבות מפקח משנה;
"סמל" – שוטר בדרגת רב-סמל, סמל ראשון או סמל שני;
"שוראי" – שוטר למטה מדרגת סמל שני;
"הממונה" – הממונה על המחוז;
"שופט" – שופט בית משפט שלום או שופט בית משפט מחוזי;
"השר" – שר המשטרה.

הגדרות

פרק שני : ארגון, תפקידים ופמכויות

2. במשטרת ישראל יהיו קציני משטרה בכירים, מפקחים, סמלים ושוטרים אחרים, הכל כפי שיוורה השר.
3. משטרת ישראל תעסוק במניעת עבירות ובגילויין, בתפיסת עבריינים וכתביעתם לדין, בשמירתם הבטוחה של אסירים, ובקיום הסדר הציבורי ובטחון הנפש והרכוש.
4. לכל שוטר יהיו כל סמכות, חסיון וחסינות הכרוכים במשרת שוטר לפי כל דין, ויטול על עצמו כל תפקיד ואחריות הכרוכים בה.
5. במיוחד, ובלי לגרוע מכלליות סעיף 4, יהא מתפקידו של כל שוטר –

- (1) לקיים סדר בדרכים הציבוריות, ברחובות הציבוריים, במעברים, ברציפים, במקומות נחיתה, ברציפי רכבות, בנמלים, בנהרות, בתעלות, באגמים ובכל מקום שיש לציבור גישה אליו;
(2) למנוע הפרעות בשעת התקהלות או תהלוכה בדרכים הציבוריות וברחובות הציבוריים, או כסביבת בית תפילה בשעת תפילה בציבור, וכן כל אימת שדרך, רחוב, מעבר, רציף או מקום נחיתה עלולים להיות דחוסים או חסומים;
(3) ליתן דעתו על עבירות הנעברות בדרך, בכביש, ברחוב, במעבר או במקום ציבוריים;

* נקבע בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת ביום ד' באדר תשל"א (1 במרס 1971) לפי סעיף 16 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תשמ"ה-1948.
חוקי א"י, כרך ב' פרק ק"ב, עמ' 1124; ע"ר תוס' 1, 1937, עמ' 1; 1938, עמ' 119; 1939, עמ' 29, עמ' 94; 1940, עמ' 190; 1946, עמ' 37; ס"ח תשט"ו, עמ' 147; תשכ"א, עמ' 19; תשכ"ג, עמ' 86; תשכ"ה, עמ' 216.

הרכב משטרת ישראל

תפקידי המשטרה

סמכות כללית של שוטרים

תפקידים של שוטרים

(4) לקבל לרשותו מציאה או רכוש שאין עליו תובעים, ולנהוג בו באופן שנקבע;

(5) לעצור כל אדם שיש לו יסוד סביר לחשוד בו כי הוא מחזיק או מעביר, בכל אופן שהוא, רכוש גנוב או כל דבר שהחזקתו אינה חוקית, ולחפש בכליו ובגופו של אדם כאמור.

הגנה לשוטר
שפעל מכוח
כתב הרשאה

6. (א) הוגשה תובענה אזרחית או פלילית, או נבקשו הליכים אחרים, נגד שוטר על מעשה שעשה בחזקת שוטר, מותר לו לטעון כי עשה את המעשה מכוח צו שניתן מאת שופט.

(ב) הטענה תוכח על ידי הצגת הצו הנחזה כחתום בידי שופט, ועל פי זה יהיה הנתבע זכאי לפסק-דין לזכותו, אפילו היה פגם בסמכותו של השופט.

(ג) אין צורך להוכיח את חתימתו של השופט אלא אם ראה בית המשפט יסוד להטיל ספק באמינותה.

(ד) האמור בסעיף זה אינו בא לפגוע בכל תרופה שהתובע זכאי לה נגד הרשות שנתנה את הצו.

מינוי לתפקיד של
קצין משטרה בכיר

7. השר רשאי למנות שוטר או אדם אחר למלא כל תפקיד מתפקידיו של קצין משטרה בכיר או להשתמש בכל סמכות מסמכויותיו, הכל ככפוף לתנאים שנקבעו.

שימוש בסמכויות
של דרגה
נמוכה יותר

8. שוטר רשאי להשתמש בכל סמכות מהסמכויות הנתונות לשוטר בעל דרגה נמוכה משלו.

תפקיד המפקח

9. המפקח הכללי יפקח על משטרת ישראל, על סדרי ניהולה ועל הפעלתה, ויהיה אחראי להשגחה על כל ההוצאות הכרוכות בה ולאפסניה שברשותה.

סמכויות
המפקח הכללי

10. המפקח הכללי רשאי –

(1) לגייס בכל עת אנשים מתאימים להיות שוטרים למילוי משרות פנויות בתקן המאושר של משטרת ישראל;

(2) להשעות שוטר שאינו קצין משטרה בכיר, להורידו בדרגה, לשחררו מן השירות או לפטרו, אם הוכח להנחת דעתו שהשוטר מתרשל או בדרך כלל בלתי-יעיל במילוי תפקידיו או אינו מתאים מבחינה אחרת למלא תפקידיו; אולם מפקח לא יפוטר ולא ישוחרר אלא באישור השר;

(3) למלא, על ידי העלאה בדרגה או בדרך אחרת, כל משרה בדרגה שלמטה מדרגת קצין משטרה בכיר שנתפנתה מחמת מוות, פיטורים, או סיבה אחרת.

פרק שלישי: גיוס, שחרור ואתריות לרכוש

תקופת השירות

11. כל המבקש להימנות עם משטרת ישראל ייבדק בדיקה רפואית, ומשאושר יגוייס לתקופה של חמש שנים.

תקופת נסיון

12. שנים עשר החדשים הראשונים ישרת המגוייס שירות נסיון ויידרש לעבור קורס אימונים; נמצא בחוץ תקופת הנסיון כי הוא בלתי מתאים לתפקידיו או שאין זה מסתבר שיהיה יעיל, רשאי המפקח הכללי לצוות על שחרורו מן השירות, ומשציווה כך – יחדל המגוייס להימנות עם משטרת ישראל ולא תהא לו כל תביעה כלפיה.

13. (א) כל המתגייס על פי פקודה זו יחתום על הצהרת מתגייס, בטופס שנקבע, לפני קצין משטרה בכיר שיאשרה בחתימתו.
 (ב) כל המשיב במזיד תשובה כוזבת לשאלה מן השאלות שבהצהרת מתגייס, דינו – מאסר ששה חדשים ופיטורים מן השירות.
14. שוטר בדרגת מפקח משנה ומעלה יישבע, עם מינויו, שבועת אמונים לפני המפקח הכללי בנוסח שנקבע.
15. שוטר, כשהוא בישראל, רואים אותו, לכל ענין שבפקודה זו, כנמצא תמיד בתפקיד, ומותר בכל עת להעסיקו בכל מקום בישראל.
16. שוטר לא יעסוק בעבודה או במשרה חוץ מתפקידו לפי פקודה זו, אלא אם המפקח הכללי התיר לו זאת במפורש בכתב.
17. לא יותר מששה חדשים ולא פחות מחודש אחד לפני תום תקופת שירותו של סמל או של שוראי רשאי הוא להציע חידוש השירות, וכן רשאי המפקח הכללי להציע לו חידוש השירות; בשני המקרים רשאי המפקח הכללי, לפי שיקול דעתו, לחדש את השירות לתקופה נוספת שלא תעלה על חמש שנים, ואם בתום שירותו הנוכחי נמצא הסמל או השוראי מסיים תקופת שירות של חמש-עשרה שנה – אף לתקופה נוספת בלתי קבועה.
18. סמל או שוראי לא יתפטר מן השירות ולא יסתלק מתפקידו לפני תום תקופת ההתקשרות, אלא אם נתן למפקח הכללי הודעה על כך בכתב שלושה חדשים מראש; לא עשה כן, יהיה צפוי להיות נידון כנעדר מן השירות ללא רשות ולהפקעת כל השכר המגיע לו אותה שעה.
19. (א) השר רשאי להורות בצו לעכב, לתקופה שהיא לדעתו שעת חירום, כל שוטר, או סוג או הגדר אחר של שוטרים, אף על פי שתמה ותקופת שירותם, ולהאריך שירותם לתקופת החירום.
 (ב) שירותו של שוטר בתוקף צו כאמור יראו כחלק מתקופת ההתקשרות ולפי זה יחולו הוראותיה של ההתקשרות – למעט ההוראות הקובעות את תקופתה – והוראות פקודה זו.
20. מותר לשחרר שוטר מן השירות תוך תקופת ההתקשרות, אם ועדה רפואית קבעה כי אין הוא מתאים עוד לשירות מבחינה נפשית או גופנית.
21. שום דבר האמור בפקודה זו אינו בא לגרוע מסמכות השר להרחיק שוטר בכל עת שירצה.
22. שוטר יהיה אחראי לכספי הציבור שנמסרו להשגחתו או שהגיעו לרשותו; וכלי הנשק, התחמושת, הציוד, ההלבשה והאפסניה שניתנו לשימוש המשטרה שבפיקודו או לשימוש העצמי, ייזקפו לחובתו, והוא יהיה אחראי להם כלפי המפקח הכללי במקרה שאבדו, ניזוקו או הושמדו, זולת אם אפשר להוכיח להנחת דעתו של המפקח הכללי שהדבר קרה מחמת תאונה בלתי-גמנעת, מחמת גניבה שאין לייחסה לרשלנות מצדו או מחמת מילוי תפקידו למעשה.

23. מי שחדל להיות שוטר יחזיר מיד את כל כלי הנשק, המלבושים ושאר צרכים שסופקו לו לשם מילוי תפקידיו; לא עשה כן, דינו – קנס 300 לירות; השמיד או סילק חפץ מן החפצים במזיד או מתוך רשלנות פושעת, דינו – קנס כאמור ומאסר שלושה חדשים.
24. שוטר שגרם נזק לנשק, למלבוש או לרכוש אחר של המדינה או שאיבד אותם, מותר לנכות משכרו כדי כיסוי ההוצאות לתיקונו של הנזק או לחילופו של האבוד.

פרק רביעי: שוטרים שלא מן המנוי

סימן א': שוטרים מוספים זמניים

25. (א) על אף האמור בפקודה זו או בתקנות שהותקנו לפיה, כל המבקש להימנות עם משטרת ישראל יכול שיגוייס לתקופה של ששה חדשים.
- (ב) מי שגוייס כאמור, ייקרא שוטר מוסף זמני, ויהיה כפוף להוראות פקודה זו וכל התקנות שהותקנו לפיה, למעט האמור להלן.
26. המפקח הכללי רשאי, בכל עת, לשחרר מן השירות שוטר מוסף זמני על ידי הודעה בכתב חודש ימים מראש.
27. שוטר מוסף זמני רשאי למסור הודעה בכתב למפקח הכללי, לא יאוחר מחודש אחד לפני חום תקופת ששת החדשים, כי אין בדעתו לחדש את השירות.
28. לא נמסרה הודעה כאמור בסעיף 27, רואים את השוטר כאילו גוייס לפי סעיף 25 לתקו-פה נוספת של ששה חדשים, זולת אם שוחרר לפי סעיף 26 או גוייס להמשך שירות לפי סעיף 11 או על פי חוזה מיוחד.
29. הוראות סעיפים 26, 27 ו-28 בדבר מסירת הודעות יחולו על כל תקופה נוספת של ששה חדשים, כאילו היתה התקופה המקורית של ששה חדשים לפי סעיף 25.
30. תקנות בדבר שכר התנהגות טובה, מענק שפות ושכר הצטיינות לא יחולו על שוטרים מוספים זמניים.

סימן ב': שוטרים לתפקידים מיוחדים ושוטרים נוספים

31. על פי בקשת אדם המבקש להעסיק שוטרים בתפקידים מיוחדים, רשאי המפקח הכללי, כאישור השר, לגייס אנשים מתאימים כשוטרים לתפקידים מיוחדים על מנת שישרתו שירות מיוחד זה בלבד.
32. מי שגוייס כאמור רואים אותו, לכל דבר וענין, כנמנה עם משטרת ישראל ויהיה כפוף לכל הוראות הפקודה הזאת בדבר משמעת, סמכויות וחסינויות של שוטרים; אולם לא תהיה לו זכות תביעה כלפי הקרן הכללית של המשטרה.
33. המבקש שירותיו של שוטר לתפקידים מיוחדים ישלם לאוצר המדינה כל רבע שנה מראש כספים לכיסוי שכרו, דמי מדיו ושאר הוצאות שהמפקח הכללי יאמר שהן דרושות; אך לגבי תשלום שכרם של שוטרים כאמור העובדים בשירותה של עיריה מותר לעשות הסדרים מיוחדים.

34. המעסיק שוטר לתפקידים מיוחדים ומבקש להפסיק שירותו יתן למפקח הכללי הודעה חודש ימים מראש; אך רשאי המפקח הכללי, לפי שיקול דעתו, לוותר על הודעה כזאת. הפסקת שירות
35. המתגייס כשוטר לתפקידים מיוחדים יחתום על הצהרת מתגייס בטופס שנקבע, והוראות סעיף 13 יחולו עליו. הצהרת מתגייס
36. ביקש אדם להעסיק שוטרים נוספים בחצריו או בסמוך להם, לרגל הלוויה, עינוג או חגיגה, רשאי המפקח הכללי להעמיד לרשותו שוטרים נוספים, בתשלום שייקבע. הפסקת שוטרים נוספים

סימן ג': שוטרים מיוחדים

37. היה נראה שיש התקהלות בלתי-חוקית, התפרעות או הפרעת השלום, או שיש יסוד סביר לחשוד לכך, וכי המשטרה המופקדת כרגיל על שמירת השלום אינה מספקת כדי שמירת השלום, הגנת התושבים ובטחון הרכוש במקום, רשאי כל שוטר שדרגתו אינה נמוכה מדרגת מפקח לפנות אל הממונה, או אל השופט הקרוב ביותר, בבקשה שימנה תושבים מן הסביבה כמספר הדרוש שישרתו כשוטרים מיוחדים כמשך הזמן ובתחומים שיראה לנחוץ; הממונה או השופט ייענה לבקשה, וזולת אם ראה סיבה שלא לעשות כן. מינוי שוטרים מיוחדים
38. שוטר מיוחד שנתמנה כאמור רואים אותו לכל דבר כנמנה עם משטרת ישראל, יהיו לו אותן סמכויות, חסינויות וחסינויות אשר לשוטר מן המניין, והוא יהיה נתון לאותה משמעת וסר לפקודתן של אותן רשויות, בכפוף להוראות סימן זה. דין שוטר מיוחד
39. מי שנתמנה שוטר מיוחד יחתום בפני הממונה, שופט או קצין משטרה בכיר על הצהרה בטופס שנקבע. הצהרה
40. מי שנתמנה שוטר מיוחד ובלי הצדק מספיק לא שירת, או סירב לשרת בתפקיד זה, או לא צייט לפקודה שניתנה לו כדף לשם מילוי תפקידיו, דינו – מאסר עשרה ימים או קנס 75 לירות לכל מקרה של מחדל, סירוב או אי-ציות כאמור. סירוב לשמש בתפקיד ואי-ציות

סימן ד': נוטרי כפרים

41. רשאי הממונה לצוות על מינוי נוטרים שישרתו בתחומם של כפר או קבוצת כפרים כמשך זמן שראה לנכון, אם היה סבור כי הגנת הרכוש והיכול במקום, או מצב הבטחון הציבורי, התנהגות התושבים או סיבה אחרת, מחייבים לעשות כן. צו למינוי נוטרים
42. ציווה הממונה כאמור, תציע המועצה המקומית – ובאין מועצה מקומית יציעו המוכתר והנכבדים של הכפר או של קבוצת הכפרים הנוגעים בדבר – למפקד משטרת המחוז מועמד או מועמדים לנוטרים. הצעת מועמדים
43. (א) אישר מפקד משטרת המחוז את המועמדים שהוצעו והעיד רופא ממשלתי שהם כשרים מבחינה גופנית, ימונו להיות נוטרים. (ב) לא אושרו המועמדים, או שלא הוצעו כאמור תוך שבעה ימים מיום מתן הצו על ידי הממונה, ימנה מפקד משטרת המחוז אנשים כשרים ומתאימים להיות נוטרים. מינוי

44. מי שנחמנה נוטר יחתום, לפני קצין משטרה בכיר, על הצהרה בטופס שנקבע. הצהרה
45. מי שנחמנה נוטר רואים אותו לכל דבר כנמנה עם משטרת ישראל ויהיה כפוף להוראות הפקודה הזאת בדבר משמעת, סמכויות וחסינויות של שוטרים, אולם לא תהיה לו זכות תביעה כלפי הקרן הכללית של המשטרה. דין נוטר
46. (א) הממונה יקבע את שכרם והוצאות ביגודם וציודם של הנוטרים, וכפוף לצו של השר, ימנן אותם בין הגברים הבוגרים החושבים ובעלי הקרקעות, שבכפר או שבקבוצת הכפרים; ההיטל ייגבה לפי הדין בדבר גביית מסים. שכר נוטרים וגבייתו
- (ב) עד לגביית ההיטל, ישולמו שכרם והוצאות ביגודם וציודם של הנוטרים למפקח הכללי מתוך אוצר המדינה.
47. הממונה רשאי, בכל עת, לפטר נוטר בגלל אי מילוי תפקיד או התנהגות רעה, והמועצה המקומית, או המוכתר או הממונה, יעשו מיד סידורים למילוי תפקידיו של הנוטר עד למינוי חדש. סיטורין
48. נוטר שהתפטר או נטש את משרתו, בלא סיבה טובה, לפני תום תקופת שירותו, יהיה חייב, על פי צו מאת הממונה, לשלם לכפר את כל ההוצאות הכרוכות במינוי נוטר אחר במקומו. התפטרות נטר עת
49. (א) הממונה רשאי, בצו, להחיל סימן זה על —
 (1) אזור שבטי שבמחוז;
 (2) אזור אחר שבמחוז, שאינו אזור של כפר או של קבוצת כפרים.
 (ב) הוחל סימן זה על אזור כאמור, ייקבע השכר של הנוטרים שנחמנו ומינונו בדרך שאישר הממונה. תחולה על אזורים אחרים

פרק חמישי: משמעת וענשים

סימן א': דין משמעת של בית דין

50. סמל או שוראי שעבר עבירה הפוגעת בסדר הטוב ובמשמעת של משטרת ישראל, רשאי שוטר בעל דרגה גבוהה יותר לעצרו, וכל עוד נמשכת החקירה מותר לקלאו בתחנת משטרה או בתא מחברש, והכל בכפוף לתקנות שהותקנו על פי פקודה זו. מעצר לחשוד בעבירת משמעת
51. קצין משטרה בכיר רשאי לחקור באמיתות האשמה; החקירה תירשם ותימסר למפקד משטרת המחוז. חקירה
52. סכור מפקד משטרת המחוז שהנאשם אשם, רשאי הוא להטיל ענשים אלה, כולם או מקצתם:
 (1) קנס שאינו עולה על שכר ארבעה-עשר יום;
 (2) נזיפה;
 (3) ריתוק עד ארבעה-עשר יום למקום שירות בשעה שהוא חפשי מתפקיד;
 (4) מחבוש שלושים וחמישה ימים. ענישה ע"י מפקד משטרת המחוז

53. סבור מפקד משטרת המחוז כי העבירה מחוזה כי העבירה מחייבת עונש חמור יותר, רשאי הוא להמליץ לפני המפקח הכללי שיטיל, והמפקח הכללי רשאי להטיל, במקום הענשים האמורים בסעיף 52 או בנוסף עליהם, ענשים אלה, כולם או מקצתם:

- (1) שלילת שכר הצטיינות לתקופה שלא תעלה על ששה חדשים;
- (2) הורדה בדרגה;
- (3) פיטורים.

54. לא היתה העבירה חמורה, רשאי לדון בה, בהסכמת הנאשם, קצין משטרה בכיר, והוא רשאי להטיל ענשים אלה, כולם או מקצתם:

- (1) קנס שאינו עולה על שכר שבעה ימים;
- (2) נזיפה;
- (3) ריתוק למקום שירות עד שבעה ימים;
- (4) מחבוש שבעה ימים.

55. עונש מחבוש כאמור בסימן זה לא יוטל על מי שכללי גיוס ופיטורים לפי פקודה זו חלים עליו.

56. (א) הואשם מפקח בעבירה הפוגעת בסדר הטוב ובמשמעת של משטרת ישראל, תיערך החקירה על ידי קצין משטרה בכיר, תירשם ותימסר למפקח הכללי.

(ב) המפקח הכללי רשאי להטיל ענשים אלה, כולם או מקצתם:

- (1) קנס שאינו עולה על 75 לירות;
- (2) הפסקת העליה בוותק;
- (3) נזיפה;
- (4) הורדה בדרגה;
- (5) פיטורים.

57. (א) שוטר שהוטל עליו עונש מחבוש בדין משמעתי רשאי תוך שלושה ימים מיום שהודיעו לו את הפסק להגיש עליו ערר.

(ב) הוטל עונש המחבוש על ידי מפקד משטרת המחוז – יוגש הערר לפני המפקח הכללי; הוטל על ידי קצין משטרה בכיר אחר – יוגש הערר לפני מפקד משטרת המחוז שנתמנה לכך.

(ג) מי שלפניו הוגש הערר רשאי לאשר את הפסק, להמתיקו או לבטלו.

סימן ב': בתי דין למשמעת

58. המפקח הכללי רשאי, מדי התעורר הצורך בדבר, לכונן בתי דין למשמעת (להלן – בתי דין) שידונו שוטרים שעברו עבירה מן העבירות המפורטות בסעיף 59, ומותר לעצור ולכלוא כל שוטר כאמור באופן הקבוע בסעיף 50.

59. ואלה העבירות:

- (1) הפותח בהתקוממות, מעורר אותה, מסייע לה, תומך בה, מסית לה או מעודד אותה;

- (2) המביא לידי המרדה או פריעת סדר כלשהי או מצטרף אליהן;
- (3) הנמצא בתוך התקהלות הנוטה להתפרעות ואינו עושה כמיטב יכולתו כדי לדכאה;
- (4) היודע על התקוממות, התפרעות, המרדה או מהומה אורחית, או על כל כוונה לאחת מאלה, ואינו מודיע על כך, ללא דיחוי, לממונה עליו;
- (5) המכה את הממונה עליו, או מאיים עליו באלימות, כשעה שהממונה ממלא תפקידו;
- (6) העורק ממשטרת ישראל, או המסייע שוטר לערוק ממנה;
- (7) המגלה מורך לב במילוי תפקידו;
- (8) האשם בעבירות חמורות הפוגעות בסדר הטוב וכמשמעת;
- (9) העובר עבירה הפוגעת בסדר הטוב וכמשמעת והמפקח הכללי סבור כי מן הראוי שביית דין ידון בה.

60. וזה הרכבו של בית דין: הרכב בית דין

- (1) נשיא – סגן המפקח הכללי או מפקד משטרת מחוז שימנהו המפקח הכללי;
- (2) חברים – שני קציני משטרה בכירים שימנם המפקח הכללי.

61. (א) נאשם העומד להישפט בבית דין למשמעת רשאי להתנגד, מטעם סביר, לכל חבר מחברי בית הדין, לרבות הנשיא. התנגדות להרכב

(ב) בטרם יתחיל בית הדין בדיון, ייקראו באזני הנאשם שמותיהם של חברי בית הדין, והנאשם יישאל אם הוא מתנגד לאחד מהם; טען טענת התנגדות והטענה נתקבלה על ידי שאר חברי בית הדין, יפרוש החבר שהטענה מתייחסת אליו ואדם אחר ימונה במקומו.

62. המפקח הכללי רשאי למנות שוטר מדרגת מפקח ומעלה, שהוא עורך דין, לשמש יועץ משפטי לבית הדין; במהלך הדיון לפני בית הדין יהיה יועץ משפטי כאמור רשאי, כל אימת שימצא לנכון, להשמיע דעתו בשאלות משפטיות, סדרי נוהל וראיות. יועץ משפטי לבית דין

63. על שפיטה בבית דין יחולו ההוראות שבתוספת. שפיטה

64. נמצא הנאשם אשם בעבירה שיוחסה לו, רשאי בית הדין להטיל עליו ענשים אלה, כולם או מקצתם: ענשים

(1) קנס שאינו עולה על שכר שלושה חדשים;

(2) ריתוק שלושים ימים למקום שירות בשעה שהוא חפשי מתפקיד;

(3) מחבוש שלושים וחמישה ימים;

(4) הורדה בדרגה;

(5) מאסר לתקופה שאינה עולה על שנתיים.

65. (א) הטיל בית דין, מפקד משטרת מחוז או קצין משטרה בכיר אחר עונש מחבוש או עונש מאסר, רשאי הוא להורות בגור הדין שהעונש כולו או מקצתו יהיה על תנאי. עונש על תנאי

(ב) מי שנידון למחבוש או למאסר על תנאי לא ישא את עושו אלא אם הורשע, תוך תקופה שנקבעה בגור דינו שלא תעלה על שנתיים, בעבירה משמעתית שצויינה בגור הדין.

66. הוראות סעיפים 11, 12, 15(א), 20 עד 22 ו-24 לחוק דיני העונשין (דרכי ענישה) [נוסח משולב], תש"ל-1970, יחולו על עונש מאסר ועל מאסר על תנאי שהוטלו על ידי בית דין, בתיאומים לפי הענין; ולענין זה, כל סמכות הנתונה בהם לבית משפט לענין עבירה ועונש שהטיל נתונה גם לבית דין לענין עבירת משמעת ועונש שהטיל.

67. (א) גזר דין של בית דין טעון אישור המפקח הכללי, והוא מוסמך לאשרו, להמתיקו או לבטלו; אישר המפקח הכללי את גזר הדין, ייענש הנאשם לפיו.

(ב) גזר דין של בית דין ליותר משלושה חדשי מאסר טעון אישור מאת השר, והוא מוסמך לאשרו, להמתיקו או לבטלו.

(ג) ביצועו של גזר דין יושמה עד להחלטה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), לפי הענין.

68. הרשות שאישרה את גזר הדין, או שינתה אותו, רשאית לפטר את הנאשם ממשטרת ישראל, ובלבד שקצין משטרה בכיר לא יפוטר אלא באישור השר.

69. (א) דן בית דין נאשם ליותר משלושה חדשי מאסר, רשאי הנאשם, וכן המפקח הכללי, לערער על פסק הדין לפני בית דין לערעורים בהתאם לתוספת.

(ב) ערער הנאשם, אין גזר הדין של בית דין טעון אישור לפי סעיף 67, ואין הוראות סעיפים 67(ג) ו-68 חלות עליו; אלא שאם לא יצא זכאי בערעור, רשאי השר לפטרו ממשטרת ישראל.

70. חישוב תקופת עונש מאסר או עונש מחבוש שהוטל בגזר דין הטעון אישור, יתחיל מן התאריך שייקבע בהחלטה לפי סעיף 67(א) או (ב) או בהחלטת בית הדין לערעור, הכל לפי הענין.

סימן ג': קנס, מחבוש ומאסר

71. (א) כל קנסות וחילוסים שהוטלו על שוטרים לפי פקודה זו ייגבו על ידי ניכויים מן השכר, המגיע לעברייין בשעת ביצוע העבירה ושיגיע לו לאחר מכן, וישולמו לקרן שתיקרא הקרן הכללית של המשטרה.

(ב) הסכום שינוכה לכל קנס או חילוס ייקבע על ידי המפקח הכללי לפי שיקול דעתו, ובלבד שלא יעלה בשום חודש על מחצית שכרו החדשי של העברייין.

72. (א) עונש מחבוש יבוצע במקום שיקבע לכך המפקח הכללי.

(ב) עונש מאסר יבוצע במקום שיקבע לכך המפקח הכללי או בבית סוהר כמש- מעותו בפקודת בתי הסוהר, 1946², או מקצתו בזה ומקצתו בזה.

(ג) מי שנידון למאסר בבית דין והוא נושא עינו בבית סוהר כמשמעותו בפקודת בתי הסוהר, 1946, ינהגו בו לכל דבר כאילו היה אסיר הנושא עונש מאסר שהטיל בית משפט.

(ד) המפקח הכללי יקבע את סדרי המינהל, המשמר והמשטר במקומות שקבע לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), את האמצעים שמתר לנקוט בהם כלפי המוחזקים באותם מקומות לשם קיום המשמעת ואת זכויותיהם של מוחזקים כאמור.

1 סי"ח תש"ל, עמ' 109.

2 ע"ר 1946, תוס' 1, עמ' 6.

73. אדם שכללי הגיוס והפיטורין לפי פקודה זו אינם חלים לגביו, אין רואים את תקופת כליאתו או חבישתו על פי פסק דין של בית משפט, בית דין או מפקד משטרת מחוז, או את תקופת העדרו מן השירות שלא כדין או ברשות שהושגה בטענות כוזבות ונענש על כך כדין, כתקופה שבה מילא חובת שירות סדיר לענין חישוב זמן השירות, אלא אם הורה בית המשפט, בית הדין או מפקד משטרת המחוז הוראה אחרת.

סימן ד': הוראות נוספות

74. שוטר שמתנהלת נגדו חקירה על ביצוע עוון, פשע או עבירת משמעת, רשאי המפקח הכללי להשעותו ממשרתו, ובלבד שאם היה קצין משטרה בכיר, לא יושעה אלא כאישור השר.

השעיה
שכר בעת השעיה
או מעצר

75. שוטר שהושעה או הנתון במעצר עד לכירור דינו זכאי לקבל, מתאריך ההשעיה או המעצר עד לתאריך הזיכוי או ההרשעה, חלק משכרו, כפי שהמפקח הכללי יראה לנכון, ובלבד שלא יפחת ממחציתו; וזכה, מותר ליתן לו את כל סכום השכר שהיה מקבל אילו לא ההשעיה או המעצר.

76. שוטר לא יהיה זכאי לשום שכר בעד כל יום שבו הוא נעדר מן השירות ללא רשות או נושא עונש מאסר.

אין שכר בעד ימי
היעדרות או מאסר

יום-מהו

77. מנין הימים לענין העדר משירות או מעצר או מאסר יהיה כזה:

- (1) זמן של שש שעות רצופות לפחות, בין כולן ביום אחד ובין מקצתן ביום אחד ומקצתן ביום שלאחריו – יום אחד;
- (2) זמן העולה על שש שעות כאמור, ואינו עולה על עשרים וארבע שעות – יום אחד בלבד;
- (3) מן הזמן העולה על עשרים וארבע שעות ראשונות – כל עשרים וארבע שעות, או חלק מהן, יום אחד.

פרק ששי: התקהלויות, אפיפות ותהלכות

סימן א': התקהלויות בלתי חוקיות והפרעת השלום

סגירת בתי קפה
וכו'

78. (א) היה נראה שיש התקהלות בלתי חוקית, התפרעות או הפרעת השלום, או שיש יסוד סביר לחשוד לה, רשאי הממונה או שופט או קצין משטרה בכיר להורות לבעל בית קפה או מקום אחר שיש לציבור גישה אליו ואיננו מקום שניתן עליו רשיון למכירת משקאות משכרים, או לבעל מועדון, או לבעל רשיון לפתיחתם או לניהולם של אלה – שיסגור את החצרים לזמן שנותן הצו יראה לנכון.

(ב) מי שנצטווה לסגור חצרים לפי סעיף זה והוא מחזיקם פתוחים, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 750 לירות.

(ג) ניתן צו לפי סעיף זה, רשאי כל שוטר להשתמש בכוח במידת הצורך לסגירת החצרים.

79. כל אימת שיש התקהלות בלתי חוקית, התפרעות או הפרעת השלום, או שיש יסוד סביר לחשוש לה, רשאי הממונה, בצו שיפורסם במקום, ליתן תוקף להוראות המנויות להלן, כולן או מקצתן, לתקופה שתפורש בצו ושלא תעלה על שלושה חדשים, ואלה ההוראות:

(1) (א) כל שוטר רשאי לפזר כל התקהלות במקום ציבורי ולעצור בלא פקודת מעצר כל המצוי בהתקהלות ומסרב להתפזר או מתמהמה בכך או חוזר ומתקהל לאחר שהתפזר;

(ב) מי שמסרב להתפזר או מתמהמה או חוזר ומתקהל כאמור, דינו – מאסר שלושיה חדשים או קנס 375 לירות;

(2) (א) גמצא אדם במקום ציבורי כשהוא מחזיק ברשותו סכין, מקל, אלה, מוט ברזל, אבן, או נשק מכל מין או הגדר, ולדעת שוטר הוא נושאם כדי לסייע בהפרעת הסדר או קרוב הדבר שישתמש בהם במקרה של הפרעת הסדר מותר מיד להחרימם או לתפסם;

(ב) אדם כאמור בפסקת-משנה (א), וכן מי שמסית אחרים להתקהל, אם בעל פה ואם בכתב ואם בדרך אחרת, ומי ששר שיר או משתמש במלים או כתבועות, שלדעת שוטר קרוב הדבר שיביאו לידי הפרעת השלום, יכול שיעצור בלא פקודת מעצר ודינו כאמור בפסקה (1)(א).

80. הממונה רשאי, תוך תקופת תקפו של צו שניתן לפי סעיף 79, לשנות את הוראותיו או לבטלן.

שינוי צו וביטולו

81. שום דבר האמור בסעיף 79 אינו בא לגרוע מכל סמכות הנתונה לפי הדין בדבר הת-קהלויות בלתי חוקיות.

שמירת סמכויות אחרות

82. (א) המפקח הכללי רשאי לאסור הנפתו, הצגתו או פרישתו של דגל או סמל שיש בו כדי לעורר להפרעת השלום.

הנפת דגל

(ב) האיסור יכול שיהיה כללי או מסוייג לפי זמנים, מקומות או נסיבות שיפורשו.

(ג) כל שוטר רשאי לסלק דגל או סמל שהוצג או שנפרש בניגוד להוראה כאמור או בנסיבות שיש בהן כדי לעורר להפרעת השלום.

(ד) המפר הוראה לפי סעיף זה, דינו – קנס 300 לירות.

סימן ב' : איסופות ותהלוכות

83. בסימן זה –

הגדרות

”אסיפה” – חמישים איש או יותר שהתקהלו כדי לשמוע נאום או הרצאה על נושא בעל ענין מדיני או כדי לדון בנושא כזה;

”תהלוכה” – חמישים איש או יותר המהלכים יחד, או המתקהלים כדי להלך יחד, ממקום למקום, בין שהם בתנועה ממש ובין אם לאו, בין שהם ערוכים בצורה כלשהי ובין אם לאו;

”מחוז” – לענין סעיף 84 – מחוז משטרה, או כל תחום משטרתי משני שהמשטרה שבו נתונה לפיקודו של קצין המשטרה הבכיר שנתן את ההודעה לפי אותו סעיף.

84. (א) סבור מפקד משטרת המחוז כי קיום הבטחון הציבורי או הסדר הציבורי מחייבים זאת, רשאי הוא לדרוש, בהודעה לציבור, כללית או מיוחדת, שכל הרוצה להועיד, לארגן או לקיים במחוזו אסיפה או תהלוכה יבקש בכתב מאת הממונה רשיון לכך, לא פחות מחמישה ימים או זמן אחר שיפורש בהודעה לפני היום שנועד לקיום האסיפה או התהלוכה.

(ב) הודעה כללית יכול שתחול על המחוז כולו או מקצתו, הכל כפי שיפורש בה.

(ג) הודעה כללית או מיוחדת תעמוד בתקפה כל עוד לא שונתה או בוטלה בהודעה

אחרת שפורסמה על ידי מפקד משטרת המחוז.

רשיון

85. הוגשה בקשה לרשיון, בעקבות הודעה שפורסמה לפי סעיף 84, רשאי הממונה –

(1) ליתן את הרשיון;

(2) ליתן את הרשיון בערובה או בתנאים או בסייגים אחרים שיראה לנכון לחייב בהם, והתנאים והסייגים יירשמו על גבי הרשיון;

(3) לסרב ליתן את הרשיון.

רשיון פטור מאגרה

86. אין חובת אגרה בעד רשיון לפי סעיף 85.

ביטול רשיון

87. הממונה רשאי, בכל עת, לבטל רשיון שנתן לפי סעיף 85.

פרסום רשיון
וביטולו

88. הממונה יפרסם –

(1) העתק כל רשיון שנתן והתנאים והסייגים שנרשמו על גביו;

(2) הודעה על כל ביטול של רשיון.

אסיפה או תהלוכה
שלא לפי רשיון –
כדין התקלות
בלתי-חוקית

89. פורסמה הודעה על ידי מפקד משטרת המחוז לפי סעיף 84 ונתקיימה אסיפה או תהלוכה שההודעה חלה עליה, בלי שניתן עליה רשיון לפי סעיף 85 או בלי למלא אחרי תנאיו וסייגיו של רשיון שניתן לפי אותו סעיף, רואים את האסיפה או התהלוכה כהתקלות בלתי חוקית, וכל המשתתף בה דינו כדין משתתף בהתקלות בלתי-חוקית לפי כל חיקוק בר חוקף אותה שעה.

התאספות
והליכה בסך

90. (א) מפקד משטרת המחוז רשאי, בשעת הצורך –

(1) להורות, בכפוף לתנאיו ולסייגיו של רשיון שניתן לפי סעיף 85, בדבר התנהגותה של כל התאספות והליכה בסך בדרכים הציבוריות וברחובות ובמעברים הציבוריים ולקבוע את המסלולים שבהם תעבור;

(2) להסדיר את מידת השימוש במוסיקה ברחוב ובשעת חגיגות וטקסים.

(ב) התאספות או הליכה בסך שאינה מצייתת, או מסרבת לציית, להוראה שניתנה לפי סעיף קטן (א), רואים אותה כהתקלות בלתי חוקית, וכל המשתתף בה לאחר מתן ההוראה דינו כדין משתתף בהתקלות בלתי חוקית לפי כל חיקוק בר חוקף אותה שעה.

(ג) מי שאינו ממלא אחרי הוראה שניתנה על ידי מפקד משטרת המחוז בדבר מידת השימוש במוסיקה לפי סעיף קטן (א), דינו – קנס 300 לירות.

פרק שביעי: עבירות כלפי המשטרה

91. העושה אחת מאלה, רשאי שוטר לעצרו בלי פקודת מעצר, ודינו – מאסר ששה חדשים או קנס 750 לירות:

פירוט העבירות

(1) משתדל, על-ידי איומים, שוחד, מתנות או תמורה אחרת, להניע שוטר לעשות מעשה שאין מחובתו לעשותו או להימנע ממעשה שמחובתו לעשותו;

(2) ביודעין מעכב, קונה, מחליף, או מקבל מאת שוטר או עריק ממשטרת ישראל – נשק, מלבוש, ציוד או חגור שניתנו לשימוש המשטרה (לכל אלה ייקרא להלן בסעיף זה "רכוש המשטרה");

(3) משדל או מפתה שוטר או עריק, או מי שמועסק על ידי שוטר או עריק, למכור, לסלק או להוציא מרשותו רכוש המשטרה;

(4) ביודעין מחזיק ברשותו רכוש המשטרה ואינו נותן הסבר מניח את הדעת כיצד הגיע אליו;

(5) מי שאינו שוטר והוא לובש מדים, מלבוש, ציוד או חגור הדומים לאלה המיועדים לשימוש במשטרת ישראל והעלולים להטעות את הציבור לחשוב שהוא שוטר;

(6) מי שאינו שוטר והוא מתחזה כשוטר ועושה מעשה או אומר אמרה העלולים להטעות את הציבור לחשוב שהוא שוטר.

פרק שמיני: משטרת ישראל בתפקידים צבאיים

92. (א) בעת מלחמה או בשעת חירום אחרת רשאי השר, בהסכמת הממשלה, להכריז כי משטרת ישראל, או חלק ממנה, חיהי כוח צבאי העשוי להיות מועסק בתפקידים צבאיים להגנת המדינה.

משטרת ישראל
כוח צבאי

(ב) האכרזה תציין את התחומים ואת התקופה שבהם תועסק המשטרה או חלק ממנה כאמור.

(ג) שוטרים שהאכרזה חלה עליהם יחזיקו, בנוסף על דרגותיהם המשטריות לפי פקודה זו, בדרגות צבאיות כפי שיקבע השר בצו.

93. השר ושר הבטחון רשאים, באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, לקבוע תקנות בדבר הנהלתה ומשמעתה של משטרת ישראל או חלק ממנה שהוכרזו כאמור בסעיף 92, וכן להחיל עליהם את הוראות חוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955³, כולן או מקצתן, בשינויים שייקבעו, והוראותיה של פקודה זו יוסיפו לחול עליהם בכפוף להוראות התקנות לפי סעיף זה.

הנהלה ומשמעת
של משטרה
שהוכרזה ככוח
צבאי

3 ס"ח תשט"ו, עמ' 171.

פרק תשיעי : תקנות

תקנות על ידי השר

94. השר רשאי להתקין תקנות בענינים אלה:

- (1) טופס להצהרת מתגייס של שוטר ונוסח השבועה שיישבע;
- (2) המקום בו מצווים שוטרים לגור;
- (3) השירותים המסויימים ששוטרים חייבים בהם;
- (4) ייעוד הכספים המשתלמים לקרן הכללית של המשטרה והשימוש בהם;
- (5) הגדרת העבירות הפוגעות בסדר הטוב וכמשמעת;
- (6) הטיפול באבידה שנמצאה, או ברכוש שאין עליו תובעים, וסדרי הטיפול;
- (7) מתן חופשה לשוטרים;
- (8) תשלום הענקות, שכר הצטיינות ושכר התנהגות טובה לשוטרים;
- (9) העסקת שוטרים נוספים והתשלומים המשתלמים בשל כך;
- (10) כל ענין הנוגע לרווחתה וליעילותה של משטרת ישראל;
- (11) כל ענין אחר הטעון הסדר לפי פקודה זו.

תקנות המפקח
הכללי באישור
השר

95. המפקח הכללי רשאי, באישור השר, להתקין תקנות בענינים אלה:

- (1) משמעת במשטרת ישראל;
- (2) העלאת שוטרים בדרגה;
- (3) משמורת כספי ציבור ואפסניה שניתנו לשימוש המשטרה;
- (4) כל ענין אחר שבו ניתנו לו סמכויות לפי פקודה זו.

תחילה

96. תחילתו של נוסח חדש זה ביום א' בניסן תשל"א (27 במרס 1971).

תוספת

(סעיף 63)

פרק א' : דיון בבית דין למשמעת

הנדרות

1. בפרק זה –

- "שופט" – חבר בית דין, לרבות הנשיא;
- "תובע" – קצין משטרה שנתמנה על ידי המפקח הכללי לשמש תובע בבית דין;
- "סניגור" – עורך דין המייצג את הנאשם לפי בחירתו בבית דין וכן עורך דין או שוטר המייצג את הנאשם על פי מינוי של המפקח הכללי או של בית הדין;
- "בית דין" – בית דין שהוקם לפי סעיף 58 לפקודה.

אי תלומם
של שופטים

2. בעניני שפיטה אין על שופט מרות זולת מרותו של הדין, ואין הוא נתון למרות כל שהיא של מפקדיו.

מעצר ללא
פקודת מעצר

3. מי שנעצר לפי הפקודה והוא מוחזק במעצר יש לקבל עליו פקודת מעצר תוך זמן סביר; לא ניתנה פקודת מעצר תוך עשרים וארבע שעות מעת מעצרו – ישוחרר.

פקודת מעצר של קצין משטרה

4. קצין משטרה בדרגת רב-פקד ומעלה רשאי לתת פקודת מעצר על שוטר הנמוך ממנו בשתי דרגות לפחות, והמפקח הכללי רשאי לתת פקודת מעצר על כל שוטר, שנחשד או נאשם בעבירה; פקודת המעצר תיערך בכתב ותיחתם על ידי נותן פקודת המעצר.

אישור פקודת מעצר

5. קצין משטרה שנתן פקודת מעצר כאמור בסעיף 4 יגישה מיד, בהתאם לפקודות המשטרה, לאישורו של קצין משטרה אחר שדרגתו אינה למטה מדרגת ניצב-משנה.

תקפה של פקודת מעצר של קצין משטרה

6. תקפה של פקודת מעצר שניתנה לפי סעיף 4 יפקע בתום 48 שעות לאחר נתינתה, זולת אם אושרה לפני כן לפי סעיף 5.

הארכת תוקף פקודת מעצר

7. אין להחזיק שוטר במעצר, לפי פקודת מעצר של קצין משטרה שנתאשרה, יותר משבעה ימים מיום נתינתה; אולם אם סבור נותן הפקודה כי יש צורך להאריך את המעצר, רשאי הוא, בהתאם לפקודות המשטרה, לאחר אישורו של קצין משטרה שדרגתו אינה למטה מדרגת ניצב-משנה, להאריך את תוקף הפקודה לתקופה נוספת שלא תעלה על שבעה ימים.

פקודת מעצר של נשיא בית הדין

8. (א) הורכב בית דין, רשאי נשיא בית הדין, בכל עת מיום שהוחל בדיון, ליתן פקודת מעצר על הנאשם ותקפה יהיה עד מתן גזר הדין אם לא בוטלה לפני כן.

(ב) נידון הנאשם למאסר, יכול נשיא בית הדין לצוות על מעצרו או על שחרורו בערובה, אף לאחר מתן גזר הדין, ותקפו של הצו יהיה עד לאישור גזר הדין או עד להרכבת בית דין לערעור, אם לא בטל לפני כן, ולא יאוחר משלושים יום לאחר מתן גזר הדין או לאחר שהגיש הנאשם כתב ערעור, זולת אם הורה שר המשטרה הוראה אחרת.

(ג) על שחרור בערובה יחולו הוראות חוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה-1965,⁴ בשינויים לפי הענין, וכל פעולה שבית משפט נדרש או מוסמך לעשותה לפי הפקודה תיעשה בידי נשיא בית הדין שדן את הנאשם.

מעצר פתוח

9. מי שמוסמך ליתן פקודת מעצר או לאשרה רשאי, חלף זאת, לצוות על החזקת העציר במעצר פתוח.

עריכת כתב אישום

10. המפקח הכללי, או קצין משטרה שהוסמך על ידיו, יערוך כתב אישום נגד נאשם; כתב האישום יוגש לבית הדין והעתק ממנו יימסר לנאשם.

תוכן כתב האישום

11. כתב האישום יכלול את הפרטים המנויים להלן:

- (1) שם בית הדין שאליו הוא מוגש ומקום מושבו;
- (2) שם הנאשם ושם משפחתו, מספרו האישי, דרגתו ויחידתו;
- (3) פירוט העבירה או העבירות המיוחסות לנאשם וסעיפי הדין הקובעים אותן;
- (4) פרטים הדרושים כדי להעמיד על טיב האשמה;
- (5) שמותיהם של כל העדים שתקרא התביעה להעיד במשפט, אולם – בכפוף לאמור בסעיף 50 – אין פוסלים כתב אישום אם לא נכללו בו שמות העדים כאמור.

מסירת העתק כתב האישום לנאשם

12. עם מסירת העתק כתב האישום לנאשם יש להודיע לו כי הוא או סניגורו רשאים לעיין בחומר הראיות שבידי התביעה ולהעתיק ממנו פרטים, חוץ מאותם פרטים שהמפקח הכללי אסר מטעמי בטחון או טובת הציבור את העיון בהם כאמור, ואולם לא יוכא מטעם התביעה לפני בית הדין חומר שלא עמד לעיון הנאשם או בא כוחו קודם לכן.

13. כתב אישום שהוגש לבית הדין ניתן לביטול על ידי המפקח הכללי כל עוד לא הוכרע הדין; בוטל כתב האישום כאמור והיה הנאשם כמעצר, ישוחרר ממעצרו זולת אם הוא עצור בשל עבירה שאיננה נושא כתב האישום.

14. הורכב בית דין והוגש לו כתב האישום, יזמן בית הדין בצו זימון חתום על ידי המפקח הכללי או מטעמו; צו הזימון יקבע את מקום כינוסו של בית הדין ותאריך תחילת הדיון, ויחייב את כל המשתתפים במשפט שיפורטו בצו להתייצב במקום ובזמן הקבועים בו; כן יכול צו הזימון לכלול כל הוראה אחרת וכל פרט נוסף הנראים למזמן כדרושים לענין.

15. נאשם לפני בית דין רשאי לנהל את הגנתו בעצמו או על ידי סניגור.

סניגור לפי בחירת הנאשם

16. בחר לו הנאשם סניגור שאינו יכול להתייצב במשפט בזמן שנקבע לתחילתו וביקש לדחות את המשפט בגלל זה, רשאי בית הדין לסרב לבקשה.

סירוב לדחות משפט

17. לא בחר לו הנאשם סניגור לעצמו, ימנה לו המפקח הכללי לפני תחילת הדיון עורך דין או שוטר יודע דין להגן עליו באותו בית דין, ומשהתחיל הדיון, רשאי בית הדין עצמו לעשות זאת אם נראה לו הדבר דרוש לעשיית משפט צדק; אולם אין למנות לסניגור שוטר יודע דין אם הודיע הנאשם שהוא מסרב למסור לידו את הגנתו.

מינוי סניגור

18. סניגורו של נאשם שנבחר על ידיו, רשאי לייצגו לפני בית הדין אם הגיש לבית הדין כתב הרשאה חתום על ידי הנאשם, או אם הצהיר הנאשם לפני בית הדין ובפני הסניגור כי הרשה אותו להיות סניגורו; סניגור שנתמנה, רשאי לייצג את הנאשם מיד לאחר מינויו. כתב הרשאה כאמור פטור ממס בולים.

מאומת מורשה סניגור לייצג

19. (א) משפט לפני בית דין ייערך בדלתיים פתוחות, זולת אם החליט המפקח הכללי על עריכתו בדלתיים סגורות משום שהדבר דרוש לשם מניעת פגיעה בכטחון המדינה.

פומביות משפט בבית הדין

(ב) החליט המפקח הכללי על עריכת משפט בדלתיים סגורות, רשאי הוא להרשות לאדם או לסוגי בני אדם להיות נוכחים בשעת הדיון, כולו או מקצתו.

20. (א) בית דין רשאי להחליט, ככל שלב של הדיון, מנימוקים שיירשמו בהחלטתו, על עריכת המשפט, כולו או חלק ממנו, בדלתיים סגורות, אם הדבר דרוש, לדעתו, לשם מניעת פגיעה בכטחון המדינה, בטובת הציבור או במשמעת המשטרה.

החלטת בית הדין על משפט בדלתיים סגורות

(ב) החליט בית הדין על עריכת המשפט בדלתיים סגורות, רשאי הוא להרשות לאדם, או לסוגי בני אדם, להיות נוכחים בשעת הדיון, כולו או מקצתו.

21. (א) העתק כתב האישום יימסר לנאשם בהקדם האפשרי, ומשניתן צו זימון יימסר לו העתקו מיד.

מסירת כתב אישום לנאשם

(ב) נאשם זכאי לדרוש שמשפטו לא ייערך לפני תום עשרה ימים מיום שנמסר לו העתק כתב האישום.

(ג) המוסר לנאשם העתק כתב האישום יודיע לו על זכותו לפי סעיף קטן (ב) וכי הוא רשאי לבחור לו סניגור ולהזמין עדים להגנתו.

(ד) על אף דרישתו של נאשם לפי סעיף קטן (ב), רשאית הרשות המזמנת, אם ראתה צורך בכך בגלל נסיבות מיוחדות שתפרט בצו הזימון, להורות על עריכת המשפט במועד מוקדם יותר, ובלבד שלא יקדם משבעים ושתיים שעות מעת מסירת העתק כתב האישום לנאשם.

- (ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של בית הדין לדחות את המשפט מטעמים הנראים לו, ובכלל זה על מנת לאפשר לנאשם להכין את הגנתו.
22. בית הדין רשאי להרחיק, לזמן שימצא למתאים, נאשם המפריע למהלך הדיון, או המתנהג בצורה הפוגעת בכבוד בית הדין.
23. כל הליך שלא בפני הנאשם מהמת שהורחק, כאמור בסעיף 22, רואים אותו כאילו היה בפניו, ובית הדין יקבע סידורים שלפיהם יובאו ההליכים האמורים לידיעת הנאשם.
24. נשיא בית הדין ינהל את הדיון בישיבות בית הדין, והוא רשאי להורות כל הוראה הדרושה לקיום הסדר במקום המשפט, לרכות הוראה להרחיק ממקום המשפט אדם המפריע למהלך הדיון או המתנהג בצורה הפוגעת בכבוד בית הדין.
25. עבר אדם על הוראות סעיף 99, פרט לפסקה (1) לסעיף קטן (א) שבו, יכול בית הדין שלגביו עבר הנאשם את העבירה לשפטו עליה לאחר שהזהירו, ונתן לו שהות לחזור בו, ובלבד שלא יטיל עליו עונש חמור ממאסר עשרה ימים; הוראה זו אינה באה לגרוע מהוראות כל דין בדבר הבאת העכריין לדין על עבירה כאמור.
26. נאשם שאינו יודע עברית, ימנה לו נשיא בית הדין מתרגם, לתרגם לו את הנאמר במהלך הדיון ואת החלטות בית הדין; יכול הנאשם לוותר על תרגום כל חלק של הנאמר במהלך הדיון או של החלטות כאמור.
27. עדות הנמסרת, ברשות בית הדין, שלא בעברית תתורגם על ידי מתרגם.
28. דין מתרגם כדין עד, אם אין כוונה אחרת משתמעת מהוראות תוספת זו בענין עדים.
29. בכל משפט יירשם פרוטוקול בידי נשיא בית הדין או בידי רשם שמינה נשיא בית הדין, ויחתם בידי מי שרשמו; גרשם הפרוטוקול בידי רשם, יחתום עליו גם נשיא בית הדין לאחר שבדק ומצא שהרישום נכון.
30. פרוטוקול המשפט יכלול –
- (1) שם בית הדין ושמותיהם של חברי בית הדין, התובע, הרשם והמתרגם שהשתתפו במשפט;
  - (2) תאריך כל ישיבה ומקומה;
  - (3) שם הנאשם ושם סניגורו, אם היה לו סניגור;
  - (4) המלים שבהן נשאל הנאשם אם הוא מודה באשמה וחשוכתו;
  - (5) בקשות הצדדים ועיקר טענותיהם, וכן דבריו של היועץ המשפטי לבית הדין;
  - (6) שמות העדים, אם העידו בשבועה או בדרך אחרת, ותוכן העדויות;
  - (7) החלטות בית הדין, לרבות פסק הדין, על גימוקיהן;
  - (8) כל דבר אחר שלדעת נשיא בית הדין צריך להיות כלול בפרוטוקול, לשלמות מהלך הדיון.

הרחקת נאשם
מאולם בית הדין

הליכים בהעדר
הנאשם

ניהול הדיון

שפיטה מיידית של
נאשם בבזיון בית
הדין

מתרגם לנאשם

עדות שלא
בעברית

דין מתרגם
כדין עד

רישום פרוטוקול

תוכן הפרוטוקול

31. כתב האישום, מסמכים שהוגשו ונתקבלו על ידי בית הדין וכל מסמך אחר הנוגע לאותו ענין ואשר לא הוגש כחומר ראיה, יצורפו לפרוטוקול ויהוו חלק ממנו.
- צירוף מסמכים לפרוטוקול
32. כל צד, לרבות היועץ המשפטי לבית הדין, רשאי לבקש מבית הדין בפני הצד השני לתקן רישום בפרוטוקול כדי להעמידו על דיוקו.
- תיקון פרוטוקול לפני מתן גזר דין
33. ניתן גזר הדין, אך טרם אושר, שונה או בוטל על ידי הרשות המאשרת, או טרם עברה התקופה להגשת ערעור, רשאי כל צד, לרבות היועץ המשפטי לבית הדין, לבקש מנשיא בית הדין לתקן רישום בפרוטוקול כדי להעמידו על דיוקו, ונשיא בית הדין, לאחר שנתן לצד השני הזדמנות להשמיע דבריו, יתקן את הרישום אם קיבל לכך את הסכמתם של רוב השופטים שישבו בדין.
- תיקון פרוטוקול לאחר גזר דין
34. כל תיקון של פרוטוקול, וכן דעתו החולקת של שופט על תיקון, יירשם בפרוטוקול וייחתם בידי נשיא בית הדין.
- רישום תיקון
35. הדיון ייפתח בזיהוי הנאשם על ידי בית הדין; לשם כך ישאל נשיא בית הדין את הנאשם פרטים שיש בהם כדי לזהותו, כגון: שמו, שם משפחתו, מספרו האישי, דרגתו, יחידתו ושם אביו.
- זיהוי הנאשם
36. סירב הנאשם למסור פרט שנשאל עליו לפי סעיף 35 רשאי בית הדין להמשיך בדיון ועל החובע להוכיח – עד תום פרשת התביעה – את אותם פרטי הזיהוי הדרושים להוכחת אשמתו של הנאשם.
- חובת התביעה לזהות
37. (א) לאחר הזיהוי יקרא נשיא בית הדין את כתב ההרכב של בית הדין וישאל את הנאשם או את סניגורו אם יש בפיו התנגדות לפי סעיף 61 לפקודה.
- קריאת כתב ההרכב והתנגדות לשופט
- (ב) היתה בפיו התנגדות כאמור, ולא קיבל אותה בית הדין, רשאי הנאשם להגיש את טענות התנגדותו למפקח הכללי ובית הדין ישהה את הדיון עד להכרעתו של המפקח הכללי.
- (ג) החליט המפקח הכללי לקבל את ההתנגדות, ימנה שופט אחר.
38. (א) משנסתיימה פרשת הרכב בית הדין יקרא נשיא בית הדין את כתב האישום ויסביר לנאשם את מהות האשמה.
- קריאת כתב האישום וטענות מקדמיות
- (ב) לאחר מכן יודיע בית הדין לנאשם על זכותו לטעון טענות מקדמיות אלו:
- (1) חוסר סמכות לבית הדין;
  - (2) זיכוי קודם או הרשעה קודמת;
  - (3) התיישנות העבירה;
  - (4) כתב האישום אינו מגלה עבירה;
  - (5) פגם או פסול בכתב האישום.
- (ג) לא טען הנאשם או סניגורו בשלב זה טענה מקדמית, אין בכך כדי למנעו מלטעון אותה בכל שלב אחר של המשפט, אולם אין הוא רשאי לעשות כן לגבי הטענות המקדמיות המפורטות בפסקאות (4) ו-(5) לסעיף קטן (ב) אלא ברשות בית הדין.

39. בית הדין שנטענה בפניו טענה מקדמית יחליט בה לאחר שנתן לתובע הזדמנות להשיב עליה, אולם רשאי הוא לדחות את הטענה גם בלעדי זאת; כן רשאי בית הדין להשהות את מתן החלטתו בטענה מקדמית עד לשלב אחר של הדיון, אם אין בידו להחליט עליו מיד.
40. החליט בית הדין לקבל טענה מקדמית, יצווה על תיקון כתב האישום או על ביטולו, הכל לפי הענין; ביטל את כתב האישום – ישוחרר הנאשם אלא אם ציווה בית הדין על המשכת מעצרו; החליט בית הדין החלטה אחרת – ימשיך בדיון.
41. (א) לא נטענה טענה מקדמית, או נטענה ונדונה הטענה ובית הדין לא ביטל את האשמה – ישאל נשיא בית הדין את הנאשם אם הוא מודה באשמה ואם לאו.
(ב) הנאשם יכול להשיב לשאלה זו אחת מאלה:
(1) שהוא מודה באשמה;
(2) שהוא כופר באשמה;
(3) שהוא כופר באשמה, אך מודה בעובדות, או בחלק מהעובדות, שהוכחו בקשר למעשה שהוא נושא האשמה.
42. לא השיב הנאשם לשאלת נשיא בית הדין לפי סעיף 41 – רואים אותו כאילו כפר באשמה.
43. ברשות בית הדין רשאי הנאשם, בכל שלב של הדיון עד להכרעת הדין, לחזור בו מתשובתו שהשיב לפי סעיף 41 (ב).
44. (א) השיב הנאשם שהוא מודה באשמה – רשאי בית הדין, מנימוקים שיירשמו, לא לקבל את ההודאה ולהמשיך בדיון כאילו כפר הנאשם באשמה, או כאילו כפר באשמה והודה בעובדות שצויינו על ידי בית הדין.
(ב) לא החליט בית הדין שלא לקבל את ההודאה – רואים את האשמה כמוכחת ובית הדין ירשיע את הנאשם על פי הודאתו.
(ג) לפני הרשעתו של הנאשם יתאר התובע בפני בית הדין את עובדות המקרה; חלק הנאשם על תיאור העובדות, כולן או מקצתן, ובית הדין לא הרשה על פי סעיף 43, רשאי בית הדין להתיר הבאת ראיות בקשר לעובדות שבמחלוקת.
45. כפר הנאשם באשמה, או שרואים אותו, לפי פקודה זו, כאילו כפר בה, פותחים כפרשת התביעה.
46. (א) כפר הנאשם באשמה והודה בעובדות, כאמור בפסקה (3) לסעיף 41 (ב), או שהחליט בית הדין, לפי סעיף 44, לראותו כאילו עשה כן – רואים את העובדות הללו כמוכחות לגבי אותו נאשם.
(ב) עובדה שהנאשם הודה בה בתשובתו, רשאי בית הדין לדרוש את הוכחתה על ידי התובע על אף האמור בסעיף קטן (א), ואם דרש כן – אין רואים אותה כמוכחת עד שיוכיחנה התובע.
47. היו כמשפט נאשמים אחדים וחלק מהם הודה באשמה, רשאי בית הדין להרשיע את מי שהודאתו נתקבלה כאמור בסעיף 44 ולהטיל עליו ענשו מיד או להשהות את ההרשעה עד להכרעת דינם של כל הנאשמים; אך אם נקרא נאשם כזה להעיד במשפט, ירשיע אותו ויטיל עליו ענשו לפני שייקרא להעיד.

דין בטענה
מקדמית

החלטה בטענה
מקדמית

הודאה באשמה
או כפירה בה

חוסר תשובה –
כפירה

שינוי התשובה

החלטת בית הדין
בהודאת הנאשם

החלטת בית הדין
לאחר כפירת
הנאשם

החלטת בית הדין
לאחר הודאה
בעובדות

סדרי הדין לאחר
הודאת חלק
מהנאשמים

48. היו במשפט נאשמים אחדים, רשאי בית הדין, בכל שלב של הדיון שלפני הכרעת הדין, להורות על משפט נפרד לאחד או לאחדים מהם, ולהמשיך במשפטם של הנאשמים הנתרים.
49. הורה בית דין להפריד את המשפט, יכול בית הדין שהורכב לצורך המשפט הנפרד לנהלו בין על פי כתב האישום המקורי ובין על פי כתב אישום חדש; הוגש כתב אישום חדש, רואים כתאריך הגשתו את התאריך שבו הוגש כתב האישום המקורי לבית הדין שהחליט על משפט נפרד.
50. נפתחה פרשת התביעה לפי סעיף 45, יכול החובע להביא לפני בית הדין את עדי התביעה – בין ששמותיהם נכללו בכתב האישום ובין אם לאו – ואת יתר ראיותיו, ורשאי הוא, לפני שיביא עדים, לומר דברי פתיחה לפרשת התביעה; אולם מקום ששמו של עד תביעה לא נכלל בכתב האישום, ידחה בית הדין את המשך הדיון, לפי בקשתו של הנאשם, לזמן סביר.
51. (א) עם סיום פרשת התביעה רשאי הנאשם או סניגורו לטעון כי האשמה לא הוכחה אף לכאורה.
- (ב) נטענה טענה לפי סעיף קטן (א), רשאי החובע להשיב עליה.
- (ג) נטענה טענה לפי סעיף קטן (א) והיה בית הדין סבור כי האשמה לא הוכחה אף לכאורה – יזכה את הנאשם; ובית הדין רשאי לעשות כן, אף אם לא טען הנאשם או סניגורו כאמור.
52. לא זוכה הנאשם על פי סעיף 51, יסביר לו נשיא בית הדין כי הרשות בידו, תוך כדי פרשת ההגנה, לנהוג באחת מאלה:
- (1) לשתוק;
  - (2) להשמיע את דברו ממקומו, ואם יעשה כן – לא ייחקר כמה שיאמר;
  - (3) להעיד מדוכן העדים, ואם יעשה כן – דינו כדין עד הגנה.
53. לאחר דברי נשיא בית הדין כאמור בסעיף 52 יכול הנאשם או סניגורו להביא לפני בית הדין עדי הגנה ושאר ראיות ההגנה; ורשאי הוא, לפני שיביא עדים, לומר דברי פתיחה לפרשת ההגנה.
54. (א) בית הדין רשאי להזמין כל עד בתור עד בית הדין, אפילו כבר נשמעה עדותו בבית הדין, אם ראה צורך בכך לכירור המשפט.
- (ב) עשה בית הדין כאמור לאחר תום פרשת ההגנה רשאית ההגנה להביא ראיות לסתור ראיות שנתקבלו נגד הנאשם לפי סעיף קטן (א).
55. (א) בית הדין רשאי להרשות לתביעה, בין לאחר חום פרשת ההגנה ובין לאחר שהושמעו עדים לפי סעיף 54 (ב), להביא ראיות לסתור נקודות שנתעוררו באותן הראיות ואשר התביעה לא יכלה לצפותן מראש.
- (ב) הורשתה התביעה להביא ראיות לאחר שנתקבלו ראיות מטעם בית הדין, שומעין את ראיותיה תחילה ואחר כך את ראיות ההגנה אם רצתה בכך.

56. הביאה התביעה ראיות לפי סעיף 55 (א), רשאית ההגנה, להביא ראיות לסתור ראיותיה של התביעה שהובאו כאמור, אף אם השתמשה בזכותה לפי סעיף 54 (ב).
57. בית הדין יכול לחזור ולהשתמש בסמכותו לפי סעיף 54 בכל עת עד להכרעת הדין.
58. (א) כל עד יעיד בשבועה, אלא אם כן נוכח בית הדין, כי אמונתו הדתית של העד אוסרת עליו שבועה, או כי אין לו לעד כל אמונה דתית, ובמקרים אלה יעיד על פי הן-צדק.
- (ב) קטין שבית הדין סבור שאינו מבין מהותה של שבועה, רשאי בית הדין, אם נוכח שיש צורך לשמוע עדותו, לגבות עדותו שלא בשבועה.
- (ג) עד שכא להעיד יישבע או יצהיר בהן-צדק להעיד אמת, את האמת כולה ואת האמת בלבד.
59. וזה סדר גביית עדות:
- (1) העד נחקר תחילה על ידי בעל הדין שביקש את שמיעת העד; אחריו רשאי בעל הדין היריב, בכפוף לסעיף 61, לחקור את העד חקירה שכנגד, ואחריו רשאי בעל הדין שביקש את שמיעת העד לחזור ולחקרו חקירה חוזרת; סיימו בעלי הדין את חקירתם, רשאי בית הדין לחקור את העד, אולם להבהרת ענין רשאי הוא לשאול אותו שאלות גם לפני סיום חקירתם; חקר בית הדין עד לאחר שחקרוהו בעלי הדין, רשאי הוא להרשות להם לחקרו נוספות מטעמם, להבהרת ענין שנתעורר בחקירתו של בית הדין;
- (2) עד שהוזמן לפי החלטת בית הדין, כאמור בסעיף 54 (א), נחקר תחילה על ידי בית הדין, ואחריו כן רשאים בעלי הדין לחקרו, בסדר שיקבע בית הדין, חקירה שכנגד.
60. בחקירת עד לא ירשה בית הדין חקירה, שלפי דעתו אינה לענין הנדון ואינה הוגנת; ובפרט לא ירשה בית הדין חקירה שיש בה משום עלבון, הפתדה, התעיה או כיוש שאינם לענין הנדון ואינם הוגנים.
61. מקום שיש נאשמים אחדים במשפט אחד, סדר חקירת העדים הוא —
- (1) בחקירה שכנגד — הנאשמים או סניגוריהם לפי הסדר שבו רשומים הנאשמים בכתב-האישום;
- (2) בחקירה ראשית — תחילה הנאשם, או סניגורו, שביקש שמיעת אותו עד, ואחר כך יתר הנאשמים או סניגוריהם לפי הסדר האמור בפסקה (1).
62. סבור בית הדין כי עדו של אחד הנאשמים עלול להעיד נגד נאשם אחר, יכול הוא לסטות מן הסדר שנקבע בסעיף 61 ולהרשות לאותו נאשם אחר או לסניגורו לחקרו לא חקירה ראשית אלא חקירה שכנגד, לאחר שחקרוהו שאר הנאשמים חקירה ראשית ולפני התובע.
63. בית הדין רשאי להרשות לבעלי הדין להביא גם ראיות הדרושות לשם דיון בטענת התנגדות לשופט או בטענה מקדמית, וכן רשאי הוא להרשות להם להביא ראיות בדבר כל מה שאמר הנאשם מחוץ לבית הדין והוגש כראיה.
64. רשאי בית הדין לסרב לבקשה להזמין עד, אם הוא סבור שעדותו אינה שייכת לענין הנדון, או שתוכן עדותו ניתן להוכחה בדרך אחרת.

ראיות מטעם ההגנה לאחר ראיות נוספות מטעם התביעה

סמכות בית הדין לשמוע ראיות מטעמו

עדות בשבועה

סדר גביית עדות

חקירת עדים

עדים במשפט על נאשמים אחרים

זכות חקירה שכנגד במקרים מסויימים

הבאת ראיות לפני הדין לגופו של ענין

סמכות לסרב להזמנת עדים

65. רשאי בית הדין, ככל שלב של הדיון עד להכרעת הדין, לשנות את כתב האישום על ידי תיקונו או החלפתו, כפי שימצא למתאים.
66. כתב אישום שתוקן או שהוחלף, רואים את הנאשם כאילו הוכא לדין על אותו כתב אישום כתאריך שהוכא לדין לפי כתב האישום המקורי.
67. בית הדין רשאי, בלי לשנות את כתב האישום, להרשיע נאשם בנסיון לבצע את העבירה שבה הואשם, או בשותפות לעבירה לאחר מעשה, או בעבירה אחרת בשל אותו מעשה, אף אם לא הואשם כך בכתב האישום, ובלבד שהאשמה שעליה הרשיע כאמור הוכחה על ידי הראיות שהוכחו לפניו במהלך הדיון.
68. נסתיימה פרשת ההגנה, רשאים החובע, ואחריו הנאשם או סניגורו, להשמיע סיכומיהם.
69. לאחר הסיכומים, ואם לא היו סיכומים – לאחר תום פרשת ההגנה, יחליט בית הדין בהחלטה מנומקת בכתב בהתאם לסעיף 78, אם יש להרשיע את הנאשם או לזכותו.
70. (א) בוטל כתב אישום לפני שהנאשם נקרא להשיב על האשמה, יבטל בית הדין את המשפט; בוטל כתב האישום לאחר שהנאשם נקרא להשיב על האשמה, לא יבטל בית הדין את המשפט אלא אם כן החליט לזכות את הנאשם.
- (ב) היה הנאשם במעצר, ישוחרר ממעצרו וזולת אם הוא עצור בשל עבירה שאיננה נושא כתב האישום.
71. התייעצות בית הדין היא סודית ולא ישתתפו בה אלא השופטים שישבו בדין.
72. בהתייעצות ישאל נשיא בית הדין לדעתם של השופטים לפי סדר דרגותיהם, החל בדרגה הנמוכה; נשיא בית הדין יביע דעתו לאחרונה.
73. כל שופט יצביע בכל שאלה המתעוררת תוך התייעצות בית הדין וטעונה החלטה.
74. בית דין יחליט ברוב דעות; לא היה רוב דעות לגבי סוג העונש או מידתו, רואים שופט שהציע את סוג העונש או את מידת העונש החמורים ביותר, כאילו הצטרף לדעתו של שופט שהציע את ההצעה הקרובה ביותר להצעתו.
75. הנימוקים להחלטת בית הדין, וכן לדעת המיעוט אם היתה, יפורטו בהחלטה, וזולת פרט שיש בו כדי לפגוע בכטחון המדינה.
76. החלטה של בית הדין ופסק הדין בכלל זה, תיחתם על ידי כל השופטים; היתה בהחלטה האמורה דעת מיעוט, יצויין בה כי ניתנה ברוב דעות בלי לגלות את שמו של אותו בעל דעת מיעוט.
77. דעת המיעוט היא חלק מן הפרוטוקול ובית הדין יביא אותה לידיעת הצדדים ויקרא אותה יחד עם פסק הדין, אולם בית הדין לא יגלה את שמו של בעל אותה דעה.
78. בנימוקי הכרעת הדין יצוינו העובדות שהוכחו לבית הדין והשיקולים שהניעו אותו להגיע להחלטתו; הורשע הנאשם, יצויין בהכרעת הדין גם סעיף החיקוק שלפיו הורשע, בין במפורש ובין באיזכור כתב האישום.
79. הכרעת הדין תיקרא בפומבי ותסומן בתאריך הקריאה.
80. זוכה הנאשם, תהא הכרעה זו פסק הדין, ואם היה הנאשם במעצר בשל האשמה שעליה הוכא לדין ישוחרר מיד, וזולת אם היה עצור גם על עבירה אחרת שממנה לא זוכה.

81. הרשיע בית הדין את הנאשם, יביא התובע לידיעת בית הדין את גליון ההתנהגות של הנאשם, אם ישנו, ואת רשימת הרשעותיו הקודמות, והרשות בידו להביא ראיות שיש בהן כדי להשפיע על קביעת מידת העונש; לאחר מכן הרשות בידי הנאשם למסור הודעה או עדות וכן להביא ראיות על עובדות ונסיבות העשויות להקל את העונש.
82. נסתיימו ההליכים האמורים בסעיף 81 רשאים התובע, ואחריו הנאשם או סניגורו, להשמיע את סיכומיהם לענין מידת העונש; סיכם הסניגור, יחן בית הדין לנאשם להגיד את דברו האחרון.
83. ענשו של נאשם שהורשע ייקבע בגזר הדין שיצורף להכרעת הדין ושניהם יהוו את פסק הדין; גזר הדין ייקרא בפומבי ויסומן בתאריך קריאתו.
84. היה המשפט בדלתיים סגורות, רשאי בית הדין לקבוע כי נימוקי ההכרעה או גזר הדין, כולם או מקצתם, לא ייקראו בפומבי, אולם במקרה זה הרשות בידי התובע ובידי הנאשם וסניגורו לעיין בהם.
85. היה גזר הדין טעון אישור או שהנאשם היה זכאי לערער עליו, יודיע על כך בית הדין לנאשם ולסניגורו.
86. (א) נפטר אחד השופטים של בית הדין לאחר שהורכב בית הדין, או נבצר ממנו לכהן כשופט מסיבה אחרת, מי שהרכיב את בית הדין יכלול בו שופט אחר במקומו, ובית הדין בהרכבו החדש רשאי להמשיך בדיון מן הנקודה שאליה הגיע בהרכבו הקודם, אם לא התנגד לכך הנאשם.
- (ב) כלל מי שהרכיב את בית הדין שופט אחר, יחול סעיף 61 לפקודה גם לגבי אותו שופט.
87. בכל ענין של סדרי דין שאין עליו הוראה בתוספת זו או בפקודה או בתקנות שהותקנו לפיה, ינהג בית הדין בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית משפט צדק, ובלבד שינמק את החלטתו לענין זה.
88. דיני הראיות המחייבים כענינים פליליים בכתי המשפט של המדינה מחייבים בבית הדין והוא כשאין הוראה אחרת בתוספת זו.
89. לא יקבל בית הדין הודאת נאשם כראיה, אלא אם שוכנע כי ניתנה על ידי הנאשם מרצונו הטוב.
90. הודעת נאשם אחד שניתנה כחוק לפני מי שרשאי לגבות עדות על פי פקודת הפרוצי-דורה הפלילית (עדות)⁵, אינה כשרה לראיה נגד נאשמים אחרים.
91. טופס מודפס של פקודות המשטרה וכל טופס מודפס של פרסום אחר, שהוצא על ידי המפקח הכללי או מטעם משטרת ישראל ואושר על ידי המפקח הכללי כפרסום רשמי לענין סעיף זה, המכילים פקודה, צו, הוראה או מינוי, ישמשו ראיה לכאורה למתן הפקודה, הצו, ההוראה או המינוי ולתכנם.
92. מסמך הנחזה כמסמך שנחתם ביד שוטר במילוי תפקידו, והכולל פרטים בדבר הענינים המנויים להלן, ישמש ראיה לכאורה עליהם; ואלה הענינים:
- (1) שירות במשטרת ישראל או העדר משירות כזה;
- (2) היחידה שעמה נמנה אדם במשטרת ישראל;

⁵ חוקי אי, כרך א', פרק ל"ד, עמ' 439.

- (3) עבירות שבהן אדם הורשע בשירות במשטרת ישראל;
 (4) תאריך הקבלה למשטרת ישראל או השחרור ממנה;
 (5) דרגה או תפקיד במשטרת ישראל, או זמן קבלתם;
 (6) פרטים אישיים אחרים הנוגעים להשתייכותו של אדם למשטרת ישראל;
 (7) מציאותו של כלי שיט מחוץ למימי חופין של מדינת ישראל;
 (8) שוויו הכספי של רכוש משטרתו.

תעודת שוטר
כראיה על מאסר

93. מסמך הנחזה כחתום ביד שוטר, והמעיד שאדם נעצר או נאסר ביום פלוני ובמקום פלוני, ישמש ראיה לכאורה על כך; אולם בית הדין לא יקבל מסמך כאמור כראיה, אם הנאשם דרש שהחותם יעיד בבית הדין, ובית הדין סבור כי לשם עשיית משפט צדק רצוי שהחותם יעיד כאמור.

מסמכים
משטריים אחרים

94. (א) מסמך הנחזה כפקודת קבע או כפקודת שיגרה של יחידת משטרה או כפנקס; כיומן או כרישום אחר המתנהל על פי דין, על פי פקודת משטרה מוסמכת או על פי נוהל, יכול בית הדין לקבלו כראיה לכאורה על תכנו.

(ב) "פנקס", "יומן" או "רישום אחר", לענין סעיף זה – בין שנערכו בכתב יד ובין שנערכו בדרך הדפסה, שכפול, צילום, כרטיס ניקוב, סרט מגנטי או באמצעות כל מכשיר מיכני חשמלי או אלקטרוני אחר.

(ג) קיבל בית הדין כראיה רישום אחר כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הנאשם או התובע לדרוש שמי שרשמו יעיד בבית הדין, ובית הדין יענה לדרישה, אם הוא סבור כי לשם עשיית משפט צדק רצוי שהרושם יעיד כאמור.

חוקת פרטים

95. טופס מודפס שבו נאמר כי הוא פרסום מן הפרסומים האמורים בסעיף 91 ויש עליו סמל מסמלי המשטרה – ישמש ראיה לכאורה שהוא פרסום כאמור.

העתקים

96. מסמך שנעשה או שאושר בידי שוטר במילוי תפקידו, דין העתק ממנו, מאושר כהעתק נכון כחתימת ידו או כחתימת יד הממונה על שמירת המסמך, כדין המסמך המקורי, וחוקה עליו שהוא העתק נכון; אין בסעיף זה כדי לשלול מהנאשם או מסניגורו את הזכות לעיין במסמך המקורי לפי כל דין.

פרוטוקול של
בית הדין

97. פרוטוקול של בית דין חתום בידי נשיא בית הדין ישמש ראיה חותכת על הדברים שנרשמו בו, אם לא הוכח שהפרוטוקול זויף.

הגשת מסמכים
לבית הדין

98. בעל דין במשפט בבית דין הרוצה להסתמך במשפט על מסמך הכשר כראיה לפי הוראות כל דין יגישנו לבית הדין.

ביוון בית הדין

99. (א) מי שאיננו שוטר ועבר אחת העבירות האלה, דינו – מאסר שלושה חדשים:
 (1) הוזמן כדין לכוא לפני בית דין ולא בא, או בא ועזבו לפני שקיבל רשות לעשות זאת, ולא הראה סיבה מספקת להעדרו;
 (2) נדרש כדין על ידי בית הדין להישבע או להצהיר בהן-צדק ולא עשה זאת;
 (3) נדרש כדין על ידי בית הדין להמציא מסמך שברשותו, וללא הצדק חוקי לא המציא אותו;
 (4) בהיותו עד בבית הדין לא השיב על שאלה שנדרש כדין להשיב עליה או השיב ביודעין תשובה מתחמקת ללא הצדק חוקי;
 (5) גרם הפרעה או הפסקה במהלך הדיונים של בית הדין.

(ב) מי שאינו שוטר וכיזה את בית הדין על ידי נקיטת לשון מעליבה או מאיימת, דינו – מאסר ששה חדשים.

(ג) הסמכות לדון על עבירות לפי סעיף זה, היא בידי בית משפט השלום.

100. יצא נאשם חייב בדין בבית דין, רשאי בית הדין לצוות, כי מכשיר שבו הסתייע העבריין כביצוע העבירה יוחרם, אף אם לא הוכחה בעלותו של העבריין על המכשיר.

החרמת מכשירי עבירה

101. נתחייב נאשם בבית דין על עבירה לגבי רכוש לא לו, ומצאו ברשותו את הרכוש או חלק ממנו או דבר שנרכש תמורתו, רשאי בית הדין להורות בגזר דינו כי מה שנמצא ברשות העבריין כאמור יימסר למי שנראה כבעל הרכוש.

הוראות בית הדין על החזרת רכוש

102. (א) עד שאינו שוטר יוזמן בדרך שמזמינים עדים לבית משפט השלום, ובשינויים אלה:

הזמנת עד שאינו שוטר

(1) ההזמנה תהיה חתומה בידי נשיא בית הדין או בידי מי שהוסמך לכך על ידיו;

(2) מוסר ההזמנה יכול להיות גם שוטר;

(3) ההזמנה תהיה על טופס שדוגמתו נקבעה על ידי המפקח הכללי.

(ב) שיעורי התשלומים שישולמו לעדים כאמור בתורת דמי נסיעה, שכר בטלה ודמי לינה יהיו כשיעורים המשתלמים בבתי המשפט.

103. עד כאמור בסעיף 102 שהוזמן לבוא ולא בא, והוכח לבית הדין כי הוזמן כהלכה, רשאי נשיא בית הדין, אם שוכנע כי אותו אדם נמנע מלכבד בלא צידוק סביר, להוציא צו הכופה את העד להתייצב ולהעיד במקום ובזמן שהוזכרו בצו.

צו להבאת עד שהוזמן ולא בא

104. נשיא בית הדין רשאי, על סמך עדות בשכועה כי עד מתחמק במתכוון מלקבל הזמנה, להוציא צו הבאה נגד אותו אדם, בין בצירוף ברירה להמציא ערבות ובין בלא צירוף ברירה כזו.

צו הבאת עד מתחמק

105. צו הכופה את העד להתייצב יוצא לפועל בדרך הקבועה לענין זה בבית משפט השלום בענין פלילי.

ביצוע צו הבאה

106. צווים לפי סעיפים 103 ו-104 יהיו בטופס שייקבע על ידי המפקח הכללי.

טפסי צווים לפי סעיפים 103 ו-104

107. (א) עבירה מן העבירות המנויות בסעיף 59 לפקודה והתקנות שהותקנו על פיה, תתיישן אם עבר מיום ביצועה, הזמן המפורש בצדה:

התיישנות של עבירות

(1) עבירת עריקה – עשר שנים;

(2) עבירה אחרת – שלוש שנים.

(ב) תקופה בה נעדר נאשם מן השירות ללא רשות או בה שהה בשבי האויב, לא תבוא במנין הזמנים המפורטים בסעיף קטן (א).

(ג) אם תוך תקופת התיישנות הוגש כתב אישום לבית הדין או הוחל בהליך מטעם בית הדין, תתחיל תקופת התיישנות מיום ההגשה או תחילת ההליך.

(ד) "הליך מטעם בית הדין", לצרכי סעיף קטן (ג) – לרבות הוצאת הזמנה לנאשם כדין.

פרק ב': ערעור

108. המערער על פסק דין של בית דין כאמור בסעיף 69 לפקודה, יגיש כתב ערעור תוך 30 יום מיום קריאת גזר הדין, אם נקרא בפניו; לא היה המערער נוכח בשעת קריאת גזר הדין, תחול התקופה האמורה מן היום שנמסרה לו הודעה על גזר הדין.

זכות ערעור

109. ערער הנאשם, יהיה המשיב קצין משטרה שנתמנה על ידי המפקח הכללי. הצדדים לערעור
110. (א) כתב ערעור יוגש לשר במועד הקבוע בסעיף 108. כתב ערעור
(ב) כתב ערעור יהיה חתום על ידי המערער או על ידי בא-כוחו ויפרט את נימוקי הערעור; לא פורטו בכתב הערעור נימוקים מספיקים, רשאי בית הדין לערעור להורות שיוגשו בכתב נימוקים נוספים, במועד שיקבע.
111. (א) נתקבל כתב ערעור, יודיע על כך השר או מי שהוסמך על ידיו, לשר המשפטים. הרכבת בית הדין לערעור
(ב) בית דין לערעור ידון בשלושה.
(ג) שר המשפטים ימנה שופט בית משפט מחוזי אשר יכהן כשופט בית הדין לערעור ויהא נשיאו.
(ד) השר ימנה שני קציני משטרה אשר יכהנו כשופטי בית הדין לערעור.
112. בית דין לערעור יזומן בכתב זימון החתום על ידי נשיאו; כתב הזימון יקבע את מקום מושבו של בית הדין ותאריך תחילת הדיון והודעה על כך תישלח למערער ולמשיב. זימון בית הדין לערעור
113. זומן בית דין לערעור, יועבר אליו פרוטוקול המשפט שעליו הוגש כתב ערעור. העברת פרוטוקול
114. בית דין לערעור מוסמך לפסוק אחד מאלה:
(1) לדחות את הערעור;
(2) לבטל את ההרשעה ולזכות את הנאשם;
(3) להקל בעונש;
(4) להחמיר בעונש;
(5) להרשיע את הנאשם בעבירה משמעתית שהיא שונה מהעבירה שבה הורשע, אגב שינוי העונש שהוטל על הנאשם או ללא שינוי, ובלבד שההרשעה נובעת מתוך העדויות שנגבו כמשפט.
115. על בית דין לערעור יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, ההוראות בדבר שפיטה וסמכויות החלות על בית משפט מחוזי בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים, בכפוף להוראות פרק זה של התוספת. סמכויות ושפיטה
116. פסק דין של בית הדין לערעור הוא סופי. פסק דין סופי
117. תחילתו של עונש מאסר הוא מיום קריאת פסק הדין שניתן בערעור, אם לא הורה בית הדין לערעור אחרת. תחילת העונש בערעור

י ע ק ב ש ' ש פ י ר א
שר המשפטים

לוח השוואה

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
78	32	74	19	51	(2)17 רישה	שם	1
79	33	23	(1)20	52	(2)17 סיפה	1	3, 2
80	33 תנאי ראשון	24	(2)20	53	(2)17 תנאי ראשון	3	4
81	33 תנאי שני	71	21	54	(2)17 תנאי שני	2	(1)5
83	34	76	(1)22	55	(3)17	7	(2)5
84	(1)35	75	(2)22	56	(4)17	8	(3)5
83 סיפה	(1)35 סיפה	77	(4), (3)22	57	(6)17	21	6 תנאי שלישי
85	(2)35	41	23	58	(1)18 רישה	9	(1)7
86	(3)35	42	(1)24	59	(1)18 רישה (א)-(ט)	10	(4)-(2)7
(2)85 סיפה	(4)35 רישה	43	(2)24	60	(2)18	22	8
(1)88	(4)35 סיפה	44	(2)25 רישה	(א)61	(3)18	11	(1)9 רישה
87	(5)35 רישה	45	25 סיפה	(ב)61	(4)18	12	(1)9 סיפה
(2)88	(5)35 סיפה	46	26	63	(א)5)18	25	(1)9א
89	א35	47	(1)27	62	(5)18 (ב)	26	(2)9א
90	ב35	48	(2)27	64	(6)18	27	9א(3) רישה
82	36	49	(2)29	(א)67	(7)18	28	9א(3) סיפה
4	(1)37	31	(1)29	(ב)67	(8)18	29	9א(4)
5	(2)37	32 רישה	(2)29	(ג)67	(א)9)18	30	9א(5)
91	38	33	(3)29	70	(9)18 (ב)	13 (א)	10
6	49	34	(4)29	.68	(10)18	13 (ב)	11
94	(1)50	32 סיפה	(5)29	69	(11)18	17	12
95	(2)50	35	(6)29	65	א18	14	13
92	(1)51	36	30	66	א18	18	14
93	(2)51	37	(1)31	72	א18	19	א14
תוספת	תוספת	38	(2)31	73	ב18	20	15
		39	(3)31		ג18	15	16 רישה
		40	(4)31		ד18	16	16 סיפה
						50	(1)17

